

Informatie voor de ouders van groep 1 en 2 van de Triangel

Hoe ziet een dag in onze kleutergroepen eruit?

De kinderen komen binnen en kiezen hun plekje in de kring, zoeken een leesboekje uit en gaan zitten lezen of een andere activiteit doen. Zodra alle kinderen er zijn mogen ze kort iets vertellen of iets laten zien. Aan een lijn aan de muur hangen de dagritme kaarten zodat de kleuters kunnen zien wat er die dag op het programma staat. Er wordt aandacht besteed aan welke dag van de week het is, welk deel van de dag het is en ook aan wat voor weer het is. Na het gebedje kijken we naar de kalender die bij onze **catechesemethode Trefwoord** hoort. Deze methode werkt met thema's van drie à vier weken waarbij bijbel- en spiegelverhalen (uit het dagelijks leven) zijn gezocht. De ene dag wordt er een bijbel- of spiegelverhaal verteld, de andere dag een liedje aangeleerd of een gesprekje gehouden over het thema dat aan de orde is. Na de kring mogen de kleuters op het planbord met hun foto aangeven wat ze gaan doen. Ze kunnen kiezen uit een verplicht werkje uit de mandjes, ze kiezen iets uit de kast of ze mogen op de gang of in een hoek (bouwhoek, lees/schrijfhoek, poppenhoek) spelen. Rond een uur of tien pakken ze hun rugzak om te eten en te drinken. Dit is een rustmoment waarin de leerkracht even voorleest of waarin ze even rustig een filmpje op het digibord kijken. Daarna wordt er meestal een korte taal- of voorbereidende rekenactiviteit gedaan en vervolgens wordt er buiten of in het speellokaal gegymd of gespeeld. De volgorde van de activiteiten kan ook anders zijn.

's Middags beginnen we meestal in de kring met een taal-, reken- of muziekactiviteit. Daarna mogen de kinderen weer op het planbord aangeven wat ze gaan kiezen en staat bewegen altijd op het programma.

We proberen gedurende de dag *inspannende* en *ontspannende* activiteiten af te wisselen. Het moet voor een kind fijn zijn om naar school te gaan, zonder dat er continue eisen aan hem of haar gesteld worden.

We leren de kinderen ook eigen initiatief te tonen en zelfstandigheid te ontwikkelen door met de materialen te werken, die ze zelf mogen kiezen.

Sociaal Emotionele Ontwikkeling SEO

Onze school werken we met het programma van *De Vreedzame School*.

Dit programma wil een bijdrage leveren aan een positief sociaal klimaat en de vorming van actieve en 'betrokken' burgers.

In de kleuterbouw doen we dit o.a. door het lezen van prentenboeken en versjes over bv. samenspelen en delen maar ook ruzie maken en hoe je het weer goed kunt maken. We praten over gevoelens als boos, blij, verdrietig, bang e.d. en we spelen gezelschapsspelletjes om het samenspelen te stimuleren.

U als ouders en wij als leerkrachten hebben de taak om onze kinderen voor te bereiden op een maatschappij, die gecompliceerd is, een maatschappij waarin niet alleen lezen en rekenen belangrijk zijn voor succes, maar ook sociale vaardigheden. De Vreedzame School wil de kinderen hierop voorbereiden. De school als een mini-

maatschappij biedt de kinderen de gelegenheid om de nodige sociale vaardigheden te oefenen.

Met het programma van *De Vreedzame School* leren de kinderen om op een positieve manier met elkaar om te gaan.

De kinderen leren op een democratische manier beslissingen te nemen en een actieve bijdrage te leveren aan de sfeer en de gang van zaken in de groep.

Dit bevordert niet alleen het plezier waarmee uw kinderen naar school gaan, maar zorgt ook voor een werkklimaat waarin veel geleerd kan worden.

Wilt u meer weten over De Vreedzame School dan kunt u natuurlijk langskomen of kijken op www.devreedzameschool.nl.

thema's / blokken die aan bod komen:

- *Blok 1 We horen bij elkaar* (over groepsvorming omgaan met elkaar)
- *Blok 2 We lossen conflicten zelf op* (leren omgaan met conflicten)
- *Blok 3 We hebben oor voor elkaar* (over communicatie)
- *Blok 4 We hebben hart voor elkaar* (over gevoelens)
- *Blok 5 We dragen allemaal een steentje bij* (verantwoordelijkheid)
- *Blok 6 We zijn allemaal anders* (over verschillen en overeenkomsten).

In alle groepen wordt gedurende het schooljaar tegelijkertijd aan dezelfde thema's / blokken gewerkt.

Hoe wordt de ontwikkeling van de kleuters gevolgd?

Als leidraad voor het onderwijs aan de kleuters gebruiken we het leerlingvolgsysteem voor kleuters **KIJK**. Met dit systeem volgen we d.m.v. gerichte observaties (kijken naar een kind) hoe een kind zich ontwikkelt. Aan de hand van zogenaamde mijlpalen (die per leeftijd staan beschreven) wordt er in het digitale leerlingvolgsysteem geregistreerd. Vervolgens kijken we wat een kind nodig heeft om zich verder te ontwikkelen en stemmen we het lesstofaanbod hier op af.

We brengen de totale ontwikkeling van een kind in beeld en kijken naar de basiskenmerken zoals bv. zelfvertrouwen en nieuwsgierig zijn maar ook naar betrokkenheid die voorwaarden zijn om tot ontwikkeling en tot leren te komen.

We volgen hoe het zelfbeeld bij een kind en de relatie met volwassenen en met andere kinderen zich ontwikkelen.

Het systeem kent 18 ontwikkelingslijnen waarvan aan het eind van de folder een aantal wordt beschreven.

Om de kleuters verder goed te volgen nemen we één keer per jaar (zowel in groep 1 als in groep 2) de cito kleutertoetsen voor taal en rekenen af. Dit doen we halverwege het schooljaar in januari.

N.a.v. de gegevens van KIJK, de cito kleutertoetsen en observaties wordt gekeken of een kind extra begeleiding nodig heeft in een klein groepje of individueel. Dit kan zijn : taalstimulering, begeleiding bij de werkhouding, spelbegeleiding, rekenbegeleiding e.d.

Kinderen met een voorsprong in hun ontwikkeling (met name in groep 2 wordt dit duidelijk) komen in aanmerking voor een **plusgroepje (groep 9)**. Deze leerlingen gaan een halve ochtend onder begeleiding van een leerkracht aan de slag met uitdagende en stimulerende materialen en opdrachten. Ook in de eigen groep krijgen deze kinderen moeilijker opdrachten/werkjes en maken ze vervolgoopdrachten vanuit de plusgroep. In groep 3 wordt opnieuw bekeken welke kinderen in aanmerking komen voor groep 9.

Om te bekijken of de **taalontwikkeling** van een kind goed verloopt, wordt bij alle kinderen rond hun vijfde verjaardag door de **schoollogopediste** een screeningstoets afgenomen waarbij vooraf een korte vragenlijst over de taalontwikkeling van de kinderen ingevuld moet worden. Ook de leerkrachten vullen een vragenlijst in. Wanneer er een aanleiding is om een logopedische behandeling te starten, dan worden de ouders door de logopediste uitgenodigd voor een gesprek.

In januari wordt bij de kinderen van groep 2 de **risicoscreening taal/lezen** afgenomen waarmee bekeken wordt of een kind misschien een risico loopt tijdens het leesproces. Aan de hand van deze screening komt een kind eventueel in aanmerking voor extra begeleiding in een groepje of individueel. Er wordt gewerkt aan de voorwaarden die noodzakelijk zijn voor het starten van het leren lezen in groep 3.

In groep 2 kijken we goed of kinderen naar groep 3 kunnen. Voor sommige kinderen vullen we speciale checklijsten in. Wanneer we twijfelen of een kind naar groep 3 kan, wordt dit zo snel mogelijk met de ouders besproken. Deze kinderen worden het hele jaar extra goed gevolgd en er is regelmatig een gesprek met de ouders.

Bij twijfel bij de overgang van groep 1 naar groep 2 wordt er een checklist ingevuld, Deze lijst en alle andere observaties en toetsgegevens worden met de ouders besproken. Hierna wordt besloten of een kleuter doorgaat naar groep 2.

Beschrijving van een aantal ontwikkelingsgebieden van KJK

Spelontwikkeling

Het gaat hier om de ontwikkeling van het spelen van een kind en om zijn/haar spelkwaliteit.

In groep 1 zien we bij een kind al eenvoudige rollenspelletjes (doen alsof), beginnend fantasiespel en een aanzet tot samenspel. De kinderen kunnen onder leiding van een volwassene aan eenvoudige gezelschapsspelletjes meedoen.

In groep 2 zien we verdieping van rollenspelen en thema's. De kinderen kunnen zich steeds meer verplaatsen in rollen van anderen en houden zich aan de afgesproken spelregels.

Op vrijdag mogen de kleuters hun eigen speelgoed meenemen, dat is natuurlijk leuk maar zo leren ze ook hun speelgoed te delen met andere kinderen.

Mondelinge taalontwikkeling.

Een van de belangrijkste voorwaarde voor het leren is een goede taalontwikkeling. Gedurende de hele dag wordt er een beroep gedaan en gewerkt aan de ontwikkeling van de taalvaardigheid van de kleuters, zowel in de grote als in de kleine kring, tijdens het werken en spelen en in gesprekjes met het individuele kind.

Aan het eind van groep 1 kunnen de meeste kinderen in eenvoudige samengestelde zinnen spreken en een verhaal of gebeurtenis in een paar zinnen navertellen. Kenmerkend voor deze leeftijd is dat de kinderen de meeste woorden goed uitspreken, maar dat verbuigingen van (werk)woorden nog voor kunnen komen.

Aan het eind van groep 2 spreekt een kind al in moeilijker samengestelde zinnen, het spreekt de woorden goed uit, heeft een goede zinsbouw en kan al kort iets samenvatten.

Auditieve waarneming.

Bij dit onderdeel volgen we bij de kleuters in groep 1 of deze verschillen kunnen herkennen in klanken en woorden, woorden en zinnen van een aantal woorden en rijmpjes kunnen onthouden en na kunnen zeggen en tweevoudige opdrachten kunnen onthouden en uitvoeren.

In groep 2 gaat het om het leren herkennen van verschillen in woorden (**buiik- boek**), het kunnen analyseren (het uit elkaar halen) van klanken in woorden en het synthetiseren (het aan elkaar plakken) van klanken tot woorden. De activiteiten hierbij zijn: (interactief) voorlezen, gesprekjes met de kleuters individueel , in de groep of in een klein groepje(dit noemen we de kleine kring), het voorlezen en maken van rijmpjes, het zingen van liedjes en het doen van allerlei luisterspelletjes om het klankbewustzijn te stimuleren. We gebruiken allerlei materialen/methodes om dit gebied te ontwikkelen.

Beginnende geletterdheid:

In groep 1 stimuleren we de belangstelling die kinderen tonen voor boeken, het is heel belangrijk dat een kind plezier beleeft aan het lezen van boeken en dat het ontdekt dat er een verband bestaat tussen gesproken en geschreven taal, tussen klanken en letters. De meeste kinderen leren hun naam schrijven, sommige kinderen schrijven al letters en woorden en kunnen al korte woordjes lezen.

In groep 2 wordt op een speelse manier begonnen met het aanleren van een aantal letters. Dit moet wel betekenisvol en functioneel zijn: kleuters komen immers in het dagelijks leven ook allerlei geschreven taal tegen waarvan ze weten dat het iets betekent. De kinderen leren klanken onderscheiden in woorden en deze samen te voegen tot woorden waarbij ze leren dat bij een klank een letter hoort. Aan het eind van groep 2 kunnen ze een aantal letters herkennen en benoemen en met deze letters eenvoudige woordjes lezen.

Ruimtelijke oriëntatie

In groep 1 verkennen de kleuters het eigen lichaam en leren positiebegrippen zoals: naast, voor, achter, in, op, onder, tussen (in de ruimte) Het kind leert zich bewust te worden van de omgeving en hoe het zich daarin moet bewegen. De kinderen kunnen mozaïekfiguren en puzzels maken en eenvoudige voorstellingen vanaf papier nabouwen.

In groep 2 leren de kleuters de ruimtelijke begrippen in praktijk en in het platte vlak (op papier) te gebruiken: wat is bovenaan het blad, de eerste rij plaatjes op het blad, welke letter staat vooraan, in het midden, achteraan etc. De kinderen leren op deze leeftijd over het algemeen wat links en rechts bij henzelf is, maar ook bij voorwerpen en andere personen.

De ruimtelijk oriëntatie wordt gestimuleerd tijdens het spelen in de klas, buiten en in het speellokaal en tijdens het werken.

Visuele waarneming

In groep 1 benoemen de kleuters de kleuren en herkennen ze de vormen zoals driehoek, vierkant en cirkel. Later leert het kind nuanceverschillen te zien, dit is belangrijk voor het latere lezen en schrijven. Als voorbeeld noemen we: het zien van verschillen in plaatjes, het zien van kleurnuances, een bepaalde letter ontdekken in een reeks van allerlei letters.

In de kasten hebben we allerlei materiaal om hiermee te werken. Werkbladen zijn ook heel geschikt om dit gebied te ontwikkelen.

Beginnende gecijferdheid en logisch denken

De kleuters in groep 1 leren rekenkundige begrippen als groot, klein, dik, dun, veel, weinig etc..Ze leren de telrij opzeggen, hoeveelheden tellen tot 10 en een groepje van 2 of 3 voorwerpen in een keer te herkennen zonder tellen.

Bij de kleuters in groep 2 komen begrippen als groot, groter, grootst, dik, dikker, dikst, (een) meer, (een) minder, even zwaar, even licht, aan bod. Ze leren hoeveelheden tellen tot 10 met aanwijzen maar ook kleine hoeveelheden tot 5 in één keer te overzien. Verder komt het herkennen en benoemen van de cijfers 1 t/m 20 aan de orde. Voor het ontwikkelen van dit gebied doen we rekenspelletjes en gebruiken we concreet materiaal en allerlei rekenmaterialen uit de kast maar ook de blokken uit de bouwhoek, het digitale schoolbord en werkbladen.

Kleine motoriek

Dit zijn de fijnmotorische bewegingen die kleuters maken.

Een goed ontwikkelde fijne motoriek is één van de voorwaarden om later te kunnen leren schrijven. We kijken hoe het kind omgaat met een schaar, een potlood en allerlei klein materiaal b.v. een spijkerplank met kralen, mozaïek en klein constructiemateriaal zoals lego.

Hanteert het kind het potlood niet goed dan gebruiken we greepjes waardoor het potlood automatisch goed wordt vastgehouden.

We gebruiken de methodes 'Schrijfatelier' en 'Schrijfdans' als voorbereiding op het latere echte schrijven, hierbij worden op speciale muziek grof- en fijnmotorische oefeningen gedaan, eerst in de ruimte en daarna in het platte vlak op grote vellen papier. De kinderen gebruiken hierbij beide handen.

Grote motoriek

Dit gaat over hoe een kleuter loopt en rent (beweegt het soepel of misschien houderig) Heeft het kind een goed evenwicht, kan het wat langer op één been staan, kan het huppelen en klimmen en klauteren. In het speellokaal kijken we hoe de kleuter omgaat met een bal, (rolt het de bal met één hand, kan het een kleine bal vangen, kan het onderhands gooien) en met een pitzzak of blokje.

De grote motoriek stimuleren we tijdens het buitenspel, in het speellokaal maar ook in de klas en op de gang waar de kleuters kunnen spelen met o.a. grote houten en plastic blokken.

Taakgerichtheid en zelfstandigheid

In groep 1 moet een kind enige tijd gericht met een activiteit bezig kunnen zijn en eenvoudige opdrachten zonder hulp kunnen uitvoeren. We observeren dit tijdens het werken aan opdrachten en tijdens het spelen in de hoeken.

In groep 2 leert het kind langere tijd geconcentreerd met een taakje bezig te zijn, het kind voert de taak zelfstandig uit en toont taakbesef en doorzettingsvermogen.

Aan het eind van groep 2 verwachten we van een kind dat het minstens 10 minuten zelfstandig aan een opdracht kan werken.

We hopen dat we u met deze informatiefolder een goed beeld hebben kunnen geven van onze manier van werken in de kleutergroepen. Als u nog vragen heeft dan zijn we altijd bereid om die te beantwoorden.